

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З.ГЖИЦЬКОГО

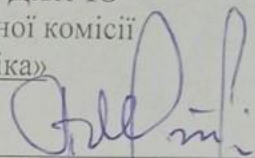
Факультет ветеринарної гігієни, екології та права
Кафедра екології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова навчально-методичної комісії
спеціальності 051 «Економіка»

професор Музика П.М.

“ 25 ” ^(ПП) 20

підпис)
2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В6. ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень
(назва освітнього рівня)
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(назва галузі знань)
Спеціальність 051 «Економіка»
(назва спеціальності)
вид дисципліни за вибором
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2020 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Збалансоване природокористування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка довкілля і природних ресурсів» спеціальності 051 «Економіка».

Розробник:

доцент кафедри екології, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри біології Т.Б. Нагірняк
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри екології
(назва кафедри)

протокол № 10 від « 8 » 04 2020 року

завідувач кафедри екології
(назва кафедри)

[Підпис]
(підпис)

Параняк Р.П.
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності 051 «Економіка» « 25 » серпня 2020 року (протокол № 5).

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту « 25 » серпня 2020 року (протокол № 3).

Голова ради [Підпис] С.І. Поперечний

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	5,0/150	5,0/150
Усього годин аудиторної роботи	48	12
в т.ч.:		-
• лекційні заняття, год.	16	6
• практичні заняття, год.	32	6
• лабораторні заняття, год	-	-
семінарські заняття, год	-	-
Усього годин самостійної роботи	102	138
Форма контролю	Залік	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 32 %

для заочної форми навчання – 8 %

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Збалансоване природокористування - це способи використання природних ресурсів, які передбачають не порушення балансу між їх використанням і можливостями природного самовідновлення ресурсів з метою забезпечення ними наступних поколінь людства допоки не будуть знайдені альтернативні замітники.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Збалансоване природокористування» є характер співвідношення позитивних і негативних змін природних умов, рівні використання суспільством природного середовища в зв'язку з виробничими відношеннями між людьми за даними економічних наук, географії, геології, біології, ґрунтознавства, лісівництва, демографії, метеорології, гідрології та інших наук.

Мета навчальної дисципліни «Збалансоване природокористування» полягає у формуванні в майбутніх фахівців теоретичних знань, умінь і практичних навичок у галузі організації і контролю за використанням природних ресурсів і компонентів довкілля; щодо оцінки рівнів шкідливого впливу на них антропогенних навантажень, розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо проведення природоохоронних і природо відновлювальних заходів.

Вивчення навчальної дисципліни «Збалансоване природокористування» ґрунтується на таких засвоєних навчальних дисциплінах: *глобальна екологія, оцінка впливу на довкілля.*

Здобуті знання з дисципліни «Збалансоване природокористування» є основою для вивчення наступних навчальних дисциплін: *економіка довкілля і природокористування, економіка землекористування, економіка ресурсозбереження.*

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК (ФК))

Основними завданнями вивчення дисципліни «Збалансоване природокористування» є:

✓ раціональне комплексне використання для задоволення потреб людини природних ресурсів на кожній окремо взятій території, яке здійснюється на базі маловідходних чи безвідходних технологій і в таких масштабах, які не створюють загроз для життєдіяльності територіальних (акваторіальних) екосистем та їх безпечного розвитку;

- ✓ раціональне, екологічно безпечне використання в різноманітних інтересах людини нересурсної частини природного життєвого довкілля - територій, акваторій, повітряного басейну, навколосемного космічного простору та безпосередньої сонячної енергії;
- ✓ раціональна, економічна та соціально обґрунтована охорона природи, яка полягає у пріоритетному здійсненні превентивних заходів з охорони природного життєвого довкілля та природних ресурсів, а також обов'язковому здійсненні заходів щодо ліквідації постфактум негативних екологічних наслідків діяльності людини та природних катастроф;
- ✓ своєчасне повноцінне відтворення якості умов природного життєвого довкілля та відтворення біологічно відновних природних ресурсів і пошук шляхів альтернативних джерел заміни використаних біологічно невідновних природних ресурсів.

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

знати:

- предмет, завдання і принципи збалансованого природокористування;
- визначення понять «природокористування», «збалансованість», «стійкість», «толерантність». «природні ресурси», «природні умови», «природно-ресурсний потенціал», «охорона природи», та інші;
- наукове і методичне забезпечення системи збалансованого природокористування;
- нормативну і законодавчу базу природокористування, охорони і відновлення довкілля;
- класифікацію природних ресурсів;
- сучасні методи раціонального використання природних ресурсів, основні види та умови природокористування;
- сучасний стан, джерела забруднення, призначення, використання повітряних, земельних, лісових, водних, мінеральних, кліматичних, рекреаційних, біологічних ресурсів;
- основні принципи та методи раціонального використання та охорони природних ресурсів.

вміти:

- володіти понятійно-термінологічним апаратом;
- обґрунтовувати доцільність використання природних ресурсів залежно від їхніх властивостей та вибір методів і місць спостережень за станом довкілля;
- аналізувати методи видобування і використання природних ресурсів;
- проводити оцінку природно-ресурсного потенціалу держави та її регіонів та оцінювати екологічний стан водних, мінерально-сировинних, земельних, лісових, рекреаційних, біологічних ресурсів певної території;
- розробляти науково-обґрунтовані рекомендації для підтримки управлінських рішень в природоохоронній і природо відновлювальній діяльності.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)					заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.		л	п	лаб.	с. р.
Тема 1. Теоретико-методологічні основи збалансованого природокористування.	18	2	4	-	12	18	2	2	-	14
Тема 2. Регіональні екологічні проблеми України.	18	2	4	-	12	20	-	-	-	20
Тема 3. Природні ресурси та природокористування.	21	2	4	-	15	22	2	-	-	20
Тема 4. Тема. Еколого-економічні і еколого-соціальні проблеми використання природних ресурсів.	18	2	4	-	12	14	-	-	-	14
Тема 5. Сучасні підходи до управління використанням природних ресурсів.	18	2	4	-	12	14	2	-	-	12
Тема 6. Проблема збалансованого природокористування в контексті розвитку світової економіки.	18	2	4	-	12	12	-	-	-	12
Тема 7. Проблема збалансованого природокористування в контексті розвитку національної економіки.	18	2	4	-	12	14	-	2	-	12
Тема 8. Принципи та заходи щодо охорони надр, атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунтів, рослинних ресурсів та фауни України.	21	2	4	-	15	36	-	2	-	34
Усього годин	150	16	32	-	102	150	6	6	-	138

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема. Теоретико-методологічні основи збалансованого природокористування. Предмет, мета і завдання дисципліни. Структура курсу. Основні терміни, поняття, визначення. Гносеологічний аспект проблем природокористування. Сутність і принципи збалансованого природокористування. Концепція інтенсифікації природокористування.	2	2
2	Тема. Регіональні екологічні проблеми України. Характеристика екологічних умов Полісся, Лісостепу і Степу. Характеристика екологічних умов Карпат і Криму. Характеристика екологічних умов Чорного і Азовського морів. Наслідки аварії на ЧАЕС. Великомасштабні територіальні природоохоронні проблеми України. Регіональні аспекти забруднення навколишнього природного середовища України.	2	-
3	Тема. Природні ресурси та природокористування. Поняття про природні ресурси і сировину. Класифікація і запаси природних ресурсів. Сучасний стан природних ресурсів.	2	2

	Природокористування і технології переробки сировинних ресурсів. Альтернативні штучні та неосвоєні потенційні природні ресурси. Проблема виснаження, охорона, раціональне використання.		
4	Тема. Еколого-економічні і еколого-соціальні проблеми використання природних ресурсів. Сучасний стан навколишнього природного середовища світу і України. Загальний стан природних ресурсів України, еколого-економічні проблеми їх використання. Причини росту екологічної кризи. Заповідна справа в Україні. Основні проблеми соціально-економічного розвитку України та їх екологічні наслідки.	2	-
5	Тема. Сучасні підходи до управління використанням природних ресурсів. Концепція біотичної регуляції навколишнього середовища: головні підвалини. Еволюція економічних моделей природокористування. Сталий (збалансований) розвиток – шлях до збереження суспільства. Суть, методологічні засади, цілі та завдання державної екологічної політики. Екологічна оцінка планованої діяльності: європейський та український контекст.	2	2
6	Тема. Проблема збалансованого природокористування в контексті розвитку світової економіки. Глобальний характер сучасних проблем природокористування. Збалансоване природокористування в умовах міжнародного конкурентного середовища. Економічне зростання в умовах обмежених природних ресурсів.	2	-
7	Тема. Проблема збалансованого природокористування в контексті розвитку національної економіки. Аналіз загальної екологічної ситуації. Порівняльний аналіз енергомісткості ВВП. Міжнародне кооперування виробництва: міжнародний досвід та українські реалії.	2	-
8	Тема. Принципи та заходи щодо охорони надр, атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунтів, рослинних ресурсів та фауни України. Проблеми раціонального використання та збереження мінеральних, земельних, водних, кліматичних, біологічних ресурсів України. Законодавчі та нормативно-правові засади охорони навколишнього природного середовища. Основні екологічні проблеми. Моніторинг якості повітря, стану вод та ґрунтів. Моніторинг показників біологічного різноманіття.	2	-
Усього годин		16	6

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема. Аналіз сучасних концепцій природокористування. Екосистемна організація біосфери – основа її стійкості. Аналіз концепції природокористування, «незалежного» від біосфери. «Біосфера-2». Концепція геосоціосистеми та урбоекосистеми. Концепція коеволуції природи і суспільства. Концепція природних каркасів екологічної безпеки територій. Концепція ноосферних екосистем.	4	2
2	Тема. Охорона і відновлення повітряного, водного і ґрунтового середовищ. Пріоритетність заходів з охорони та відновлення природного середовища. Технології відновлення природних ресурсів.	4	2

	Економічні та регуляторні інструменти охорони і відновлення довкілля і природних ресурсів.		
3	Тема. Географія природних ресурсів України. Мінерально-сировинні ресурси. Земельні ресурси. Водні ресурси. Річкова система України. Основні проблеми щодо раціонального формування, використання та збереження водних ресурсів України.	4	-
4	Тема. Лісові ресурси, рослинний і тваринний світ України. Еколого-економічні проблеми використання мінерально-сировинних ресурсів.	4	-
5	Тема. Сучасні перспективні природоохоронні технології та обладнання.	4	2
6	Тема. Екологічна стійкість, збалансованість та толерантність. Уявлення про екологічну стійкість та екологічну толерантність. Критерії та показники екологічної стійкості, збалансованості та толерантності. Еколого-економічні механізми забезпечення екологічної стійкості.	4	-
7	Тема. Класифікація галузей господарства за рівнем екологічної толерантності. Ступінь толерантності галузей господарства до природних екосистем. Екологічна оцінка окремих галузей. Екологічна оцінка лісового господарства.	4	-
8	Тема. Міжнародний досвід і співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища і раціонального природокористування. Національна екологічна політика. Світові й регіональні екологічні організації. Громадські екологічні рухи.	4	-
Усього годин		32	6

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема. Розвиток продуктивних сил та антропогенний вплив на навколишнє середовище. Основні форми, обсяги і наслідки антропогенного впливу на навколишнє середовище. Екологічні проблеми народонаселення. Урбоекологічні проблеми. Проблеми утилізації відходів.	4	8
2	Тема. Основи радіоекології. Екологія і космос. Екологічні особливості галузевого використання природних ресурсів та екотехнологій. Екологічні проблеми і шляхи їх вирішення в галузях промисловості.	4	8
3	Тема. Історія розвитку природоохоронних ідей. Наукові засади охорони природи. Історія охорони природи в країнах Європи. Наукові засади охорони природи. Екологічна політика в сучасних умовах.	4	8
4	Тема. Науково-технологічний прогрес та природокористування. Науково-технологічний прогрес та його складові. Безвідходні технології. Ресурсозаощадження. Вторинне ресурсокористування.	5	8
5	Тема. Наукові засади раціонального природокористування й охорони навколишнього середовища. Поняття системи “природа – господарство – населення”. Ідеї В. Вернадського про “ноосферу”. Концепція сталого розвитку (Sustainable Development). Екологічна безпека. Економічний аспект екологічної безпеки. Концепції регулювання взаємодії людини і природи.	5	8

6	<p>Тема. Природно-заповідний фонд України. Природоохоронні території.</p> <p>Перші природоохоронні території та установи. Наукові засади охорони природи. Природно-заповідний фонд України. Основні проблеми охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Природоохоронні об'єкти і заповідні території окремих регіонів. Проблеми охорони натуральних ландшафтів. Заповідники регіонів України.</p>	5	10
7	<p>Тема. Регіональні екологічні проблеми України.</p> <p>Характеристика екологічних умов Полісся, Лісостепу і Степу. Характеристика екологічних умов Карпат і Криму. Характеристика екологічних умов Чорного і Азовського морів.</p> <p>Наслідки аварії на ЧАЕС. Великомасштабні територіальні природоохоронні проблеми України. Регіональні аспекти забруднення навколишнього природного середовища України.</p>	-	8
8	<p>Тема. Еколого-економічні і еколого-соціальні проблеми використання природних ресурсів.</p> <p>Сучасний стан навколишнього природного середовища світу і України. Загальний стан природних ресурсів України, еколого-економічні проблеми їх використання. Причини росту екологічної кризи. Заповідна справа в Україні.</p> <p>Основні проблеми соціально-економічного розвитку України та їх екологічні наслідки.</p>	-	8
9	<p>Тема. Проблема збалансованого природокористування в контексті розвитку світової економіки.</p> <p>Глобальний характер сучасних проблем природокористування. Збалансоване природокористування в умовах міжнародного конкурентного середовища. Економічне зростання в умовах обмежених природних ресурсів.</p>	-	8
10	<p>Тема. Проблема збалансованого природокористування в контексті розвитку національної економіки.</p> <p>Аналіз загальної екологічної ситуації. Порівняльний аналіз енергомісткості ВВП. Міжнародне кооперування виробництва: міжнародний досвід та українські реалії.</p>	-	8
11	<p>Тема. Принципи та заходи щодо охорони надр, атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунтів, рослинних ресурсів та фауни України.</p> <p>Проблеми раціонального використання та збереження мінеральних, земельних, водних, кліматичних, біологічних ресурсів України. Законодавчі та нормативно-правові засади охорони навколишнього природного середовища. Основні екологічні проблеми. Моніторинг якості повітря, стану вод та ґрунтів. Моніторинг показників біологічного різноманіття.</p>	-	8
12	<p>Тема. Географія природних ресурсів України.</p> <p>Мінерально-сировинні ресурси. Земельні ресурси. Водні ресурси. Річкова система України. Основні проблеми щодо раціонального формування, використання та збереження водних ресурсів України.</p>	-	8
13	<p>Тема. Лісові ресурси, рослинний і тваринний світ України.</p> <p>Еколого-економічні проблеми використання мінерально-сировинних ресурсів.</p>	-	8
14	<p>Тема. Екологічна стійкість, збалансованість та толерантність.</p> <p>Уявлення про екологічну стійкість та екологічну толерантність. Критерії та показники екологічної стійкості, збалансованості та толерантності. Еколого-економічні механізми забезпечення екологічної стійкості.</p>	-	8

15	Тема. Класифікація галузей господарства за рівнем екологічної толерантності. Ступінь толерантності галузей господарства до природних екосистем. Екологічна оцінка окремих галузей. Екологічна оцінка лісового господарства.	-	8
16	Тема. Міжнародний досвід і співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища і раціонального природокористування. Національна екологічна політика. Світові й регіональні екологічні організації. Громадські екологічні рухи.	-	8
17	Тема. Види та методи рекультивації земель: гірничотехнічна, біологічна, сільськогосподарська, лісова та рекультивація вироблених торфовищ.	4	8
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		71	-
Усього годин		102	138

4. Індивідуальні завдання

З метою покращення успішності здобувачів вищої освіти та підвищення його балів за поточний контроль, протягом семестру їм може додатково надаватися індивідуальне завдання (написання реферату і виконання описових завдань) з таких тем:

1. Класифікація природних ресурсів. Доступні, доведені або реальні запаси природних ресурсів.
2. Потенційні чи загальні ресурси.
3. Ресурси природних комплексів.
4. Ресурси промислового та сільськогосподарського виробництва.
5. Енергетичні та неенергетичні ресурси. Вичерпні: не відновлювальні, відновлювальні та невичерпні ресурси.
6. Природні умови як ресурс.
7. Природно-ресурсний потенціал України.
8. Ресурси України та соціально-екологічні проблеми їх використання.
9. Мінеральних ресурси та їх використання в галузях.
10. Проблема запасів енергетичних ресурсів в Україні.
11. Сутність і принципи збалансованого природокористування.
12. Соціально-економічний механізм взаємодії суспільства і природи.
13. Проблеми економічного зростання в умовах обмеження природних ресурсів.
14. Концепції інтенсифікації природокористування.
15. Інновації збалансованого природокористування.
16. Сучасна модель збалансованого природокористування.
17. Екологічна політика при збалансованому природокористуванні.

5. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи:

- викладання лекційного матеріалу;
- використання навчального наглядного обладнання (таблиць, стендів, мультимедійних презентацій, тощо);
- використання комп'ютерних тестів і програм, відеофільмів;
- розв'язування ситуаційних задач;
- аналіз та оцінка результатів досліджень і показників;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота студентів;

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна позааудиторна робота студентів (СРС).

6. Методи контролю

Контроль результатів навчання студентів є необхідним елементом освітнього процесу. Контроль забезпечує об'єктивну оцінку якості освітньої діяльності. Суть контролю полягає у виявленні та вимірюванні компетентностей студентів, у взаємопов'язаній діяльності викладача і студента.

Основними є наступні методи контролю роботи студентів:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- виконання практичних завдань;
- співбесіда з проблемних питань;
- залік.

7. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання студентів денної форми здобуття освіти

Успішність студента оцінюється за 100-бальною шкалою під час проведення поточного та підсумкового контролю знань, яким є залік.

Поточний контроль проводиться протягом семестру шляхом усного опитування, тестового і письмового контролю, перевіркою виконання тем самостійної роботи тощо.

Максимальна кількість балів за засвоєння розділів дисципліни протягом семестру становить 100:

100 (ПК) – 100 максимальних балів з поточного контролю, які може набрати студент за семестр.

$$ПК = \frac{100 \cdot CA3}{5} = 20 \cdot CA3$$

- *CA3* – середнє арифметичне значення усіх одержаних студентом оцінок;
- *max ПК* – максимально можлива кількість балів за поточний контроль у відповідному семестрі дорівнює 100 балів;
- 5 – максимально можливе *CA3*

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. Оцінювання рівня знань студентів проводиться за наведеною нижче шкалою.

Критерії оцінювання знань студентів

- 5 – «відмінно» – студент виявляє особливі здібності, має високий показник знань матеріалу дисципліни, правильно використовує набуті знання для побудови відповідей, володіє термінологією, самостійно розкриває власну думку.

- 4 – «добре» – студент правильно і глибоко розуміє питання дисципліни, вміє проявити знання, зіставляти, узагальнювати систематизувати інформацію, має власний підхід до розкриття поставленого питання.

- 3 – «задовільно» – студент висвітлює незначну частину теоретичного матеріалу дисципліни, не повністю виявляє знання і розуміння основних положень, основну частину відповідей відтворює на репродуктивному рівні.

- 2 – «незадовільно» – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарного поняття, відповіді невірні, що демонструють нерозуміння суті питань дисципліни.

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентові у графі «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано».

Вирахування підсумкової оцінки та переведення її в бали можна зробити з допомогою таблиці 1. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання успішності студентів

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен, диференційований залік	Залік	
90 – 100	Відмінно	Зараховано	A
82 – 89	Добре		B
74 – 81			C
64 – 73			Задовільно
60 – 63	E		
35 – 59	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання		FX
0 – 34	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Критерії оцінювання знань студентів наведено також в таблиці 2.

Таблиця 2

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 («відмінно»)	<ul style="list-style-type: none"> – глибоке знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових літературних джерелах; – вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; – вміння проводити теоретичні розрахунки; – відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; – вміння розв'язувати складні практичні задачі; – відповіді на запитання можуть містити незначні неточності.
4 («добре»)	<ul style="list-style-type: none"> – досить глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений робочою програмою; – вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; – вміння розв'язувати практичні задачі; – відповіді на запитання містять певні неточності; – невміння використовувати теоретичні знання для розв'язування складних практичних задач.
3 («задовільно»)	<ul style="list-style-type: none"> – знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; – вміння розв'язувати прості практичні задачі; – невміння давати аргументовані відповіді на запитання; – невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; – невміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні простих практичних задач.
2 («незадовільно»)	<ul style="list-style-type: none"> – незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу; – істотні помилки у відповідях на запитання; – невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач.

Критерії оцінювання студентів заочної форми здобуття освіти

Організація навчання за заочною формою під час сесій і в міжсесійний період здійснюється відповідно до графіка навчального процесу, що затверджується в порядку, визначеному університетом, і доводиться до відома студентів перед початком навчального року.

Сесія для заочної форми навчання - це частина навчального року, протягом якої здійснюються всі форми навчального процесу, передбачені навчальним планом (навчальні заняття: лекції, лабораторні (практичні, семінарські), індивідуальні заняття, консультації, контрольні заходи тощо).

Міжсесійний період для заочної форми навчання - це частина навчального року, протягом якої здійснюється робота студента над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом викладача.

Вивчення змісту дисципліни завершується заліком.

Розподіл балів для оцінювання знань студентів:

$$30 (\text{ПК}) + 70 (\text{ТСР}) = 100$$

30 (ПК) - 30 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент під час настановної та лабораторно-екзаменаційної сесії.

70 (ТСР) - бали за виконання тематичної самостійної роботи у міжсесійний період за програмою курсу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять у формі усного опитування, письмового експрес-контролю.

Тематична самостійна робота - це завершена теоретична робота в межах навчальної дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, здобутих у процесі опрацювання тем, винесених на самостійне вивчення у міжсесійний період та охоплює зміст навчального курсу в цілому. Максимальна оцінка за виконання тематичної самостійної роботи становить 70 балів.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Підручники та навчальні посібники;
2. Конспект лекцій з дисципліни;
3. Мультимедійні презентації для проведення лекцій;
4. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях;
5. Тестові контрольні питання для поточного контролю знань;
6. Навчальні таблиці і схеми.
7. Нагірняк Т.Б. Збалансоване природокористування: методичні рекомендації для виконання практичних завдань. Львів, 2020. 36 с.
8. Нагірняк Т.Б. Збалансоване природокористування: методичні рекомендації для виконання самостійної роботи. Львів, 2020. 24 с.

9. Рекомендована література

Базова

1. Ісаєнко В.М., Лисиченко Г.В., Дудар Т.В., Франчук Г.М., Варламов Є.М. Моніторинг і методи вимірювання параметрів навколишнього середовища. Київ, 2009. 312 с.
2. Голіков А.П., Дейнека О.Г., Позднякова Л.О., Черномаз П.О. Регіональна економіка та природокористування. Навч. посібн. К.: Центр учбової літератури, 2011. 352 с.
3. Екологія: Підручник / С.І. Дорогунцов, К.Ф. Коценко, М.А. Хвесик та ін. К., 2006. 371 с.
4. Запольский А.К., Салюк А.І. Основи екології: підручник / за ред. К.М. Ситника. К.: Вища шк., 2004. 382 с.
5. Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 880-р.
6. Макарова Н.С., Гармідер Л.Д., Михальчук Л.В. Економіка природокористування. Навч. посібник. К.: Цент учбової літератури, 2007. 322 с.
7. Пономаренко Є.Г. Конспект лекцій з дисципліни «Соціально-екологічні аспекти збалансованого природокористування». Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. 26 с.
8. Сухарев С.М., Чундак С.Ю., Сухарева О.Ю. Основи екології та охорони довкілля. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2006. 394 с.

9. Туниця Т.Ю. Збалансоване природокористування: національний і міжнародний контекст / Т.Ю. Туниця. К.: Знання, 2006. 300 с.

10. Франчук Г.М., Малахів Л.П., Півторак Р.М. Екологічні проблеми довкілля. Київ: КМУЦА, 2000. 180 с.

11. Царенко О.М., Несветов О.О., Кадацький М.О. Основи екології та економіка природокористування: Курс лекцій. Практикум: навчальний посібник. Підручник. Суми: ВТД "Універс. книга", 2007. 592 с.

12. Шувар І. Екологічні основи збалансованого природокористування: Навч. посібник. Львів – Чернівці, 2011. 207 с.

Допоміжна

1. Дуднікова І.І., Пушкін С.П. Моніторинг довкілля. К., 2007. Ч.1. 273 с.

2. Назарук М.М., Сенчина Б.В. Практикум із основ екології та соціології. Навч. посібник. Львів: Афіша, 2000. 116 с.

3. Природно-ресурсна сфера України: проблеми сталого розвитку і трансформацій / Під заг. ред. чл.-кор. НАН України Б.М. Данилишина. К.: ЗАТ "Нічлава", 2006. 704 с.

4. Шмандій В.М. Управління природоохоронною діяльністю: навч. посібн. / В.М. Шмандій, І.О. Солошин. К.: Центр навч. літ-ри, 2004. 296 с.

10. Інформаційні ресурси

Джерела інформаційних ресурсів вивчення дисципліни:

Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Львівська наукова бібліотека імені В.Стефаника НАН України. URL: <http://www.lsl.lviv.ua>

Львівська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Львів, просп. Шевченка, 13). URL: <http://www.lounb.lviv.ua>

Наукова бібліотека ЛНУ імені І. Франка (м. Львів, вул. Драгоманова). URL: <https://lnulibrary.lviv.ua>

Бібліотека ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. URL: <https://list.in.ua>